

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

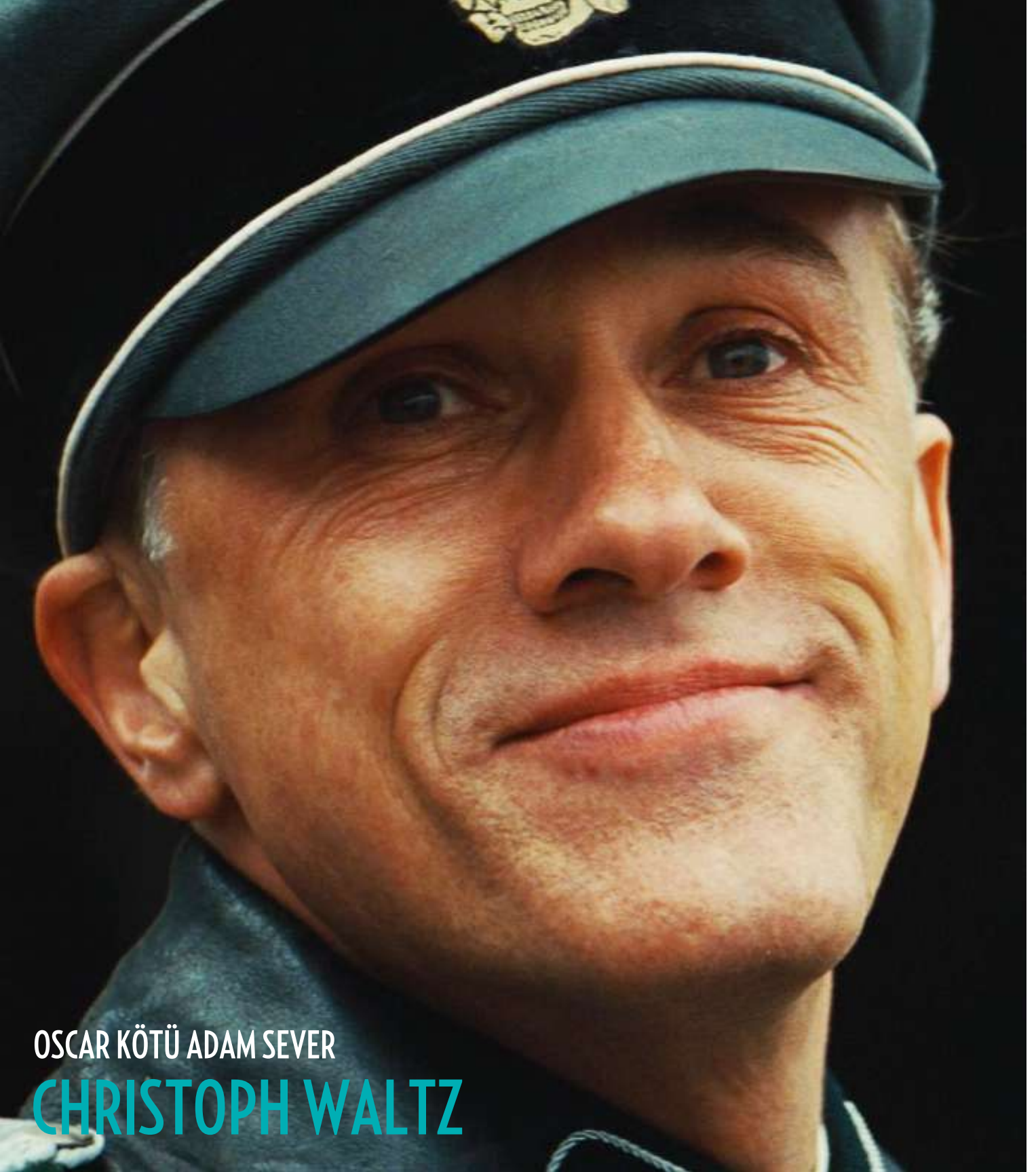
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

OSCAR KÖTÜ ADAM SEVER

CHRISTOPH WALTZ

OSCAR® ÖDÜLÜ ADAYI
En İyi Kadın Oyuncu
– Meryl Streep

ALTIN KÜRE ÖDÜLÜ
En İyi Kadın Oyuncu
– Meryl Streep

Meryl Streep Amy Adams

Yazan ve Yöneten Nora Ephron

Julie & Julia

İki Gerçek Hikayeden Uyarlanmıştır

ŞİMDİ
DVD VIDEO VCD VIDEO VE Blu-ray Disc DE!

tiğlon

© 2009 Columbia Pictures Industries, Inc. Tüm Hakları Saklıdır.
© 2010 Kapak ve Tasarım Sony Pictures Home Entertainment Inc. Tüm Hakları Saklıdır.

COLUMBIA PICTURES SONY PICTURES

Ücretsiz DE Kitap Arşivi - <https://irantey.org>

OSCAR'A DA ARKA PENCERE'DEN BAKMAK!

VE ARKA PENCERE İLK KEZ BİR OSCAR HEYECANI YAŞADI. ASLINDA BU CÜMLE ÇOK DA DOĞRU SAYILMAZ. DAHA doğrusu 'ilk kez' kısmı doğru da, heyecan kısmı pek çok kişinin de bize katılacağı gibi pek de mümkün olamadı.

Bir defa organizasyon olarak pek renkli değildi bu sene Oscar gecesi. Dünyanın büyük bir kısmını hiç de sarmayan bir müzikal şovla açıldı. Steve Martin ve Alec Baldwin beklenen sinerjiden uzaktılar. Ben Stiller, Na'vi olarak çıktığı sahnede resmen onlardan rol çaldı. Ama John Hughes güzel anıldı mesela. Farah Fawcett'in dışlanması ise nereden bakarsanız bakın ayıptı. Ödüller mi? Ödüller zaten heyecansızdı...

En İyi Film dalında aday sayısı 10'a çıkarılmış olsa bile çekişmenin "Avatar" ve "Ölümcül Tuzak" (The Hurt Locker) arasında yaşanacağı barizdi. Jeff Bridges'ın, "Çılgın Kalp"i (Crazy Heart) gören herkesçe malum olduğu üzere, o geceden eli boş dönmeyeceği de belliydi. "Soysuzlar Çetesi"nin (Inglourious Basterds) sevilmesindeki en büyük etkenlerden biri olan müthiş kötü adam Christoph Waltz'ın kazanmaması mümkün değildi. Mo'Nique, "Acı Bir Hayat Öyküsü"nün (Precious) final sahnesinde öyle bir performans gösteriyor ki diğer adayları bir anda silip süpürüyor. Amerikalıların Sandra Bullock sevdası da Oscar'la noktalanınca (nedense çoğunluk Bullock'un Halle Berry ile aynı kaderi paylaşacağını düşünüyor) ve teknik ödülleri "Avatar" ve "Ölümcül Tuzak"a paylaştıranca geriye kalan tek heyecan unsuru film ve yönetmen ödüllerini iki film arasında nasıl bölüştürecekleriydi. Eh, bir kadın yönetmenin 2000'lerin ilk 10 yılının sonunda bir yönetmen ödülü almasının zamanı da gelmişti

artık. Üstelik Kathryn Bigelow da bunu çoktan hak edecek kalibredeydi. En İyi Film konusunda da anlaşılan Akademi üyelerinin kafası biraz karışmış. Film hakkında çıkarılan komünizm sempatanlığı haberleri içerdeki tutucuların filme bakışlarını sorgulatmış olabilir belki. Ne de olsa bu öyle bir korkudur ki, zaman zaman ilginç yerlerde hortlayıverir.

Bu sayımızda Aşk'tan da Üstün kuşağımızda Costa Gavras'ın "Ölümsüz" (Z) filminin yer alması da çok manidar oldu bu durumda. Filmin Oscar tarihinde ayrı bir yeri var. Yunan asıllı Fransız bir yönetmen olan Costa Gavras'ın Fransızca çektiği ve büyük oranda Yunanistan'da katledilmiş bir solcu idealist politikacının suikastının anatomisini çıkaran film Amerika'da da o kadar beğenilmişti ki, 1970'te hem En İyi Film hem de En İyi Yabancı Film dalında Oscar'a aday gösterilen ilk film olmuştu. Akademi'nin o zamanki profili galiba biraz daha cesurmuş bugünden bakınca! "Ölümsüz" En İyi Yabancı Film'i alırken o yılın En İyi Film Oscar'ını da "Geceyarısı Kovboyu" (Midnight Cowboy) almıştı. Neresinden bakarsanız bakın daha cesurlarmış yani...

İlk sayımızdan beri yoğun ilgi gören "Aşk'tan da Üstün" sayfalarımıza bir nevi kardeş geldi bu sayı. Hepimizin başyapıt olduğu konusunda hemfikir olduğu filmlerin ele alındığı bu köşenin yanısıra sadece bazılarımız için başyapıt olan filmleri ele aldığımız yeni bir bölümümüz var artık. Adı da ilginç oldu: Hitchcock ustanın "Lekeli Adam" filmi, bir şekilde aramızdan bazılarını bir özelliğiyle yakalamış, belki de özel hayranlarını da bu sayede bir araya getirecek bir nevi 'suçlu zevkler'imizi sunacak bu sayfalarımızın adını oluşturdu... Haydi hayırlı olsun... [21](#)

GİZLİ TEŞKİLAT

(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU: CEM ALTINSARAY cemirique@yahoo.com BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com KEMAL EKİN AYSEL kemalaysel@gmail.com

BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcycalc@hotmail.com

GÖRSEL YÖNETMEN: BİLGEHAN ARAS **LOGO TASARIM:** ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA:** BAŞAR UĞUR

KATKIDA BULUNANLAR: TUNCA ARSLAN, KEREM SANATEL, OKAN ARPAÇ, FERHAT NEPTÜN, EMEL GÖRAL, FİLİZ ÖRGEN

www.arkapencere.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

Haftanın eleştirileri: Zindan Adası, Ölümcül Tuzak, Çılgın Kalp, Acı Bir Hayat Öyküsü, Ay Lav Yu, Anadolu'nun Kayıp Şarkıları, "Yüreğine Sor".

19 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları. Beş üzerinden, buçuksuz.

20 TRENDEKİ YABANCI

Bir dönem Türkan Şoray'ın annesiyle yaşadığı aşkla ve oynadığı yalnızca birkaç filmle anılan Ahmedigo'yu tanımak ister misiniz?

22 ÖLÜM KARARI

Oscar geçti gitti ama hadiseyi dönüp bir de 'kötü adamlar' cephesinden irdeleyelim dedik.

26 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Costa Gavras'tan bir politik sinema şaheseri: Ölümsüz.

28 LEKELİ ADAM

Taze köşemizde siftah her zamanki gibi Hitchcock'tan, bereket sizden: Topaz.

30 AİLE OYUNU

DVD eleştirileri: Julie Ve Julia, Zırhlı Kuvvetler, İlk Aşk, İlk Dans, Günahkar, Genç Silahşörler.

34 SAPIK

Film sapıkları için sinemanın incik cıncığı: 29. Uluslararası İstanbul Film Festivali, A Nightmare On Elm Street, Corey Haim, Turhan Selçuk, Kosmos.

ZİNDAN ADASI

ORJİNAL ADI Shutter Island

YÖNETMEN Martin Scorsese

OYUNCULAR Leonardo DiCaprio,

Mark Ruffalo, Ben Kingsley

YAPIM 2010 ABD

SÜRE 138 dk.

Film sık polisyelerin
şanına uygun biçimde
bulmacalarla dolu.
Gizemli olaylar ve bir
tür türlü yerine
oturmuyormuş gibi
görünen ipuçları,
seyirciyi ne yoruyor
ne de hikayeden
uzaklaştırıyor. Finalde
her şey yerli yerine
oturuyor.

ZİNDAN ADASI’NIN BAZILARINCA ŞİMDİDEN BİR KLASİK İLAN EDİLMESİ BOŞUNA DEĞİL. Klasiği tanımlamak güçtür, ama burada şu örneği vermek belki işimizi kolaylaştırır. “Zindan Adası”nı izlemek, en az 50 yıllık bir romanın şanına layık bir uyarlamasını izlemeye benzer bir deneyim yaşıyor. Hani daha önce defalarca çekilmiştir, kopyalanmıştır, araklanmıştır, ya da yıllarca “filme çekilemez” ilan edilmiştir de nihayet hakkını veren bir uyarlaması çıkınca tadından yenmez bir filme dönüşür. Yani hem tanıdık, hem de benzersiz. Eskimiş bir hikayeye yeni bir yorum gibi değil de, asla eskimeyen temaları damıtarak özünü çıkarmak gibi. “Zindan Adası”nda neredeyse tüm Amerikan gotiğinin bir özeti bulunuyor.

Oysa Dennis Lehane bu romanı, yine unutulmaz bir filme dönüştürülmüş “Gizemli Nehir”den sadece iki yıl sonra, 2003’te yazmıştı. Buradan hareketle onun travmalardan ne kadar sağlam öyküler çıkarabildiğinin ipuçlarını yakalamak mümkün. Bu kez çok daha büyük bir travmayı anlamaya çalışıyor. II. Dünya Savaşı ertesinde tetiklenen nükleer korkunun ya da basitçe “bizi her an bombalayabilirler” korkusunun, güvensizliğin, çaresizliğin ve gelecek fikrinden yoksunluğun yarattığı toplumsal travmayı ele alıyor.

İşte bu yüzden, sislerin arasından o gergin yaylılar eşliğinde ilk kez görüldüğü andan itibaren Zindan Adası’nın tüylerimizi ürpertmesi çok doğal. Zira bu ada, Amerikan tarihinde anlaşılması güç seri katilleri, insan kılığındaki canavarları, aile içi şiddeti ve tehlikeli anlamda muhafazakarlığı yaratan bu büyük travmanın vücuda gelmiş halinden başka bir şey değil.

“Bir gerilim filmine Hitchcock tarzında nasıl girilir?”in yanıtını ders niyetine veren bu açılış sahnesi karşısında herhangi bir sinemaseverin kayıtsız kalması, nabzının hızlanmaması pek olası şey değil. Onu görür görmez kaçma isteğine kapılmak da doğal. Ama adaya baş kahramanlarımızla beraber giderek daha fazla yaklaşan kamera buna izin vermiyor.

Travmaların doğası gereği, kaçma güdüsü filme yoğun biçimde hakim.

Adaya adım atılır atılmaz ilk öğrendiğimiz şeylerden biri, coğrafi konumu gereği burasının kaçılmaz nitelikte oluşu. Buna rağmen birisi her nasılsa kaçmayı başarmış. Kayıp kişiyle ilgili olarak yapılan sorgulamalarda hastalardan biri, dedektif Teddy’nin (DiCaprio) not defterine panikle “KAÇ!” yazıyor. Hikayenin epey ilerlediği bir noktada ise “kaçmayı bırak” anlamına gelen diyaloglar ya da eylemler birbirini kovalıyor. Travmalardan ya kaçarsınız, ya da onlarla yüzleşirsiniz. Filmin tamamı bu fikrin analitik bir uygulaması şeklinde çalışıyor.

Film elbette ki sık polisyelerin şanına uygun biçimde bulmacalarla dolu. Gizemli olaylar ve bir türlü yerine oturmuyormuş gibi görünen ipuçları, seyirciyi ne yoruyor ne de hikayeden uzaklaştırıyor. Bazı kritik noktaları aklınızda tutmanız yeterli. Finalde her şey yerli yerine oturuyor ve hiçbir boşluk kalmıyor. Buna adadaki güvenlik güçlerinin niye bu kadar lakayt ve alaycı bir tavırla yaklaştıklarının yanıtı da dahil. Bu bulmacayla ilgili en önemli ipuçlarından biri, tüm hikayenin Teddy karakterinin gözünden anlatılıyor oluşu. Filmde Teddy’nin yer almadığı tek bir sahne bile yok.

Scorsese, hikayenin düğüm noktasını baştan bildiği için, filme buna benzer birçok görsel ipucu serpiştirmiş durumda. Bu da filme tekrar geri dönme gereksinimini artıran unsurlardan biri. Hikayeyi anlamadığınız için değil de, bu kez bir de başka bir bakış açısıyla izleme ihtiyacı duyuyorsunuz. Bu tür ince dokunuşlar bir filmin ömrünü de uzatıyor haliyle.

Senaryo hayli incelikli, duygusal tuzaklara düşmüyor ve seyirciyi tavlama çalışmıyor. Örneğin, ucuz hiçbir çok sahnesi içermemesi bir yana, Hollywood filmlerinin kolay kolay cesaret edemediği türden bir rüya sahnesinde çocukları kan revan içinde göstermekten çekinmiyor. Kısacası travmalarla yüzleşmekten bahsedip de kaçmak oynayarak ikiye bölme yapmayan bir film karşımızdaki.

Filme itiraz edilebilecek tek şey DiCaprio olabilir. Bu tipik 50'ler dedektifi, kağıt üzerinde verdiği tadın benzerini perdede onun suretinde veremiyor.

Hassas işçilik konusunda Scorsese'nin olağanüstü bir yardımcısı daha var, o da emektar kurgucusu Thelma Schoonmaker. Özellikle Teddy'nin karanlık bir mahzende kibrit çakarak yolunu bulmaya çalıştığı bölüm, Schoonmaker'ın tam anlamıyla döktürdüğü doruk noktalarından biri. Teddy'nin en önemli aydınlanma anını karşımıza getiren bu sahnede, Schoonmaker ve Scorsese el ele vererek, onun gerçeğe nasıl direndiğini neredeyse nöronlar ve sinaplar düzeyinde betimliyorlar. Filmin beylik tabiriyle tıkr tıkr işleyip yağ gibi akan kurgusu karşısında şapka çıkarmamak elde değil.

Scorsese'nin filminde bazılarımızın itiraz edeceği tek şey DiCaprio faktörü olabilir. Sette çok uyumlu çalışmaları ve Scorsese'nin istediği şeyi DiCaprio'nun hemen verebilmesi nedeniyle yönetmenin ondan vazgeçmediği bilinse de,

DiCaprio Teddy karakterine yakışmıyor. Psikolojiden pek de anlamayan, kibarlıktan hazzetmeyen ve hödüklük etme fırsatını hiç kaçırmayan bu tipik 50'ler dedektifi, kağıt üzerinde verdiği klasik tadın benzerini perdede DiCaprio'nun suretinde bir türlü veremiyor. Onun duygusal olarak mahvolması gereken sahnelerde tam bir mızız çocuğa dönüştüğü de malumunuz. Kısacası DiCaprio, kariyeri boyunca onu terk etmeyen eleştiriden yine kurtulamıyor, yani karakterinin gerektirdiği kadar olgun görünemiyor ve daha çok mesleğe yeni adım atmış bir polis çömezini andırıyor. [2]

Klasik Amerikan gerilimini meğer ne kadar özlemişiz!

Fotoğraflarla gerçeği ifşa etme bölümü biraz insafsız değil mi?

altyazı

FİMLERİ ALTYAZI İLE İZLEYİN

ÖLÜMCÜL TUZAK

TIPKI PEK ÇOKLARININ TEPKİSİNİ ÇEKEN OSCAR KABUL KONUŞMASI GİBİ, KATHRYN Bigelow, “Ölümcül Tuzak”ta söylediklerinden ziyade söylemedikleriyle rahatsız ediyor. Eşine dostuna teşekkür ettikten sonra, aldığı ödülü Irak, Afganistan ve tüm dünyada her gün canını riske atan kadın ve erkek Amerikan askerlerine ithaf edip onların yurtlarına sağ salım dönmelerini dileyince kimilerinin kan beynine sıçradı. İşgal edilen, kaosa sürüklenen, hadi adını koyalım, eskisinden de besbeter hale gelen bu ülkelerdeki sivil halkın yaşadığı trajediye açıkça omuz silkmesi en hafif deyişle can sıkıcıydı. İyi de, zaten “Ölümcül Tuzak” da Amerikan askerlerinin bombalardan yakayı sıyrmasının hikayesi değil mi? Bigelow konuşmasında filmde söylediklerini tasdiklemekten başka bir şey yapıyor mu ki! Batı basınında filmin hiç politik olma niyeti yokken, zorla politik sulara çektiirildiğinden dem vuranların sayısı hiç az değildi. Filmin Amerika’nın Ortadoğu politikasına dair yaygın retorikle yan yana sunulması Bigelow’a da cazip gelmiş olmalı ki, o coğrafyalarda ne işleri olduğunu sorgulamak o an için onun da aklının ucunda geçmedi; geçtiyse de o vatanperver kitle karşısında bunu dillendirmeye yüreği yetmedi.

“Savaş hali kuvvetli ve ölümcül bir bağımlılık yaratır; bu yüzden savaş bir nevi uyuşturucudur.” (Son sözcük ‘drug’ olduğu için bunu ‘ilaç’ niyetine okuyanlar da çıkabilir) Bigelow, Amerikalı savaş muhabiri, gazeteci-yazar Chris Hedges’in “War Is A Force That Gives Us Meaning” (Savaş Yaşantımıza Anlam Katan Bir Güçtür) adlı çok satan kitabından yaptığı bu alıntıyla başlama düdüğünü üflüyor. Irak’ta bir bomba imha timinin parçasıyız. (Şaka değil, Bigelow izleyiciyi gerçekten de ekibin bir parçasına dönüştürüyor) Çavuş Matt Thompson (Pearce) sıkıntılı bir görevin ortasında, imha etmesi gereken bir bombayla baş başa. Ancak işler ters gidiyor ve Matt bir anlık ihmalin bedelini canıyla ödüyor. Onun yerini alacak Başçavuş William James (Oscar adayı Renner) ise karşılaştığı her vakada

delişmen, hatta başına buyruk ve keyfi hareketleriyle sık sık ekiple birlikte bizim de yüreğimizi ağızımıza getiriyor. Film baştan sona James ve yeni timinin üstlendiği bir dizi bomba imha görevini sunuyor. Bu açıdan bakınca, bu görevleri ip gibi dizen Mark Boal’un senaryosundan ziyade, bunlardan nefeslerin tutulduğu pek çok an ve dahası belli bir estetik çerçevede sıkılmadan izlenecek uzun metraj bir film çıkarmayı başaran Kathryn Bigelow’un yönetmenliğine şapka çıkarmak gerek. Oscar’ı anasının ak sütü gibi helal olsun! Ancak filme özgün adını veren ‘bir patlamada yaralananın yaşadığı feci acı’, yalnızca tek taraflı işliyor. Bigelow’un ‘öbür taraf’ın acılarıyla ilgilenmek gibi bir derdi kesinlikle yok!

Film, tıpkı bir saatli bomba gibi, timin kalan görev süresini geriye doğru sayarak ilerliyor. Tansiyon yaratmak için Bigelow’un başvurduğu bu küçük numara ekibin her yeni görevinde gerginliği bir kademe yukarı çekiyor. Öykü boyunca bir Iraklının figüranlıktan çıkıp bir Amerikalıya sokulabildiği tek tük anlardan birinde küçük James’in korsan DVD’ci ‘Beckham’la ilgilendiğini görüyoruz. Sonradan kesilip biçilip vücuduna bomba yerleştirilmiş halde bulacağı (ya da bulduğunu sanacağı) bu çocuk dışında bir kez de, yine Beckham uğruna girdiği evde bir Arap profesörle burun buruna geliyor. Film her iki öykücükte de ağızda laf geveliyor ve tutarlı iki çift söz etmeden ‘bir sonraki görev’e geçiyor.

Filmin başında bahsi geçen ‘bağımlılık’ yüzünden, tıpkı “Jarhead”ın kahramanı Anthony Swofford gibi, James de sıcak yuvasını bırakıyor ve savaş alanının toz toprağının hasretine dayanamayıp yeniden bomba imha etmeye dönüyor. Savaşın bağımlılık yarattığı tespiti düşülüyorsa da, bu bağımlılığa bir son vermekten bahseden birilerini ara ki bulasın!

Çıkışta maniküre ihtiyacınız olacak, zira ekibin keskin nişancılarla çatıştığı o uzun sekans insanda kemirmedik tırnak bırakmıyor!

Tanınmayacak haldeki Guy Pearce ve Ralph Fiennes’in kısacık rollerde heba edildiği aklınızın bir kenarına saplanıp kalıyor.

ORJİNAL ADI The Hurt Locker
YÖNETMEN Kathryn Bigelow
OYUNCULAR Jeremy Renner, Anthony Mackie, Guy Pierce, Ralph Fiennes, David Morse, Evangeline Lilly
YAPIM 2008 ABD
SÜRE 131 dk.

Kathryn Bigelow’un yönetmenliğini bir kenara koyalım; film söylediklerinden ziyade söylemedikleriyle can sıkıyor.

ÇILGIN KALP

AKADEMİ'NİN 'KAYBEDEN' KARAKTERLERE KARŞI BİR ZAAFI olduğunu biliyoruz. Dibe vurmanın tarifini yapan bu karakterleri canlandırmak, aktörler için de belli bir avantaj sağlıyor haliyle. Evet, böylesi karakterlerin içine girip onu seyirciye eksiksiz yansıtmak oldukça zor, ancak aynı ölçüde efor harcamayı gerektiren ama 'çekiciliği sınırlı' olan karakterlerin hep bir adım önünde gidiyor 'kaybedenler'.

Jeff Bridges'a ilk Oscar'ını getiren "Çılgın Kalp", tam da böylesi bir karakterin yolculuğuna çağırıyor bizleri. Düşmüş bir country şarkıcısı olan Bad Blake'in serüveni, kaybetmeyi 'ilke' edinmiş bir adamın dünyasındaki slomolara dikkat çekiyor, bir yandan da onun içinde bulunduğu durumun anatomisini çıkarıyor.

Bir zamanların gözde simalarından olan Blake, geçen zamanın ona dayattığı koşulların da etkisiyle giderek sıradanlığın sınırlarına kadar gelmiş, 'yalnızlık'la olan ilişkisini de uç noktalara taşımıştır. Yalnızlığını içki, sigara, uyuşturucuyla paylaşan kahramanımız, kasaba kasaba dolaşarak verdiği 'ucuz' konserlerle hayatını sürdürmenin hesaplarını yapar durumdadır. Aynı amaçlarla geldiği bir kasabada karşısına çıkan bekar bir anneyse taşların yerini oynatacak, onun hayatında farklı bir kapı açılmasını sağlayacaktır... Bu hikayeden de anlayacağınız gibi, Bad Blake karakterinin 'kaybetme' potansiyelinin içerdği 'tetikleyici' unsurların üzerinden yürüyen bir yolculuğun etrafında geziniyor "Çılgın Kalp". Karakterin 'özgürlük'le olan bağının ona sağladığı (ve kaybettiği) şeylerse Blake'in kaderini çiziyor, daha ne kadar dibe gidebileceğinin işaret fişeklerini atıyor.

Bu filmi izlerken, ister istemez Mike Figgis'in "Elveda Las Vegas"ında (Leaving Las Vegas) Nicolas Cage'in canlandırdığı ve ona Oscar kazandıran senarist Ben Sanderson karakterini hatırlıyorsunuz. Onun dibe vurmasıyla Bad Blake'inki benzeşiyor ve gene bir kadın çıkageliyor oradaki gibi. Ancak Sanderson'ın yazgısının alabildiğine 'karanlık' doğasından

farklı bir şekilde, Blake'inkinde 'umut ışığı'nı görüyoruz ve bu ışığın ardına takılıyoruz, belki kahramanımızı yeniden hayata döndürebilir diye... Bad Blake'in 'hayattan kaçarken hayata yakalanan' bir karakter haline dönüşmesi, "Çılgın Kalp"i "Elveda Las Vegas"tan ayıran en önemli özellik gibi duruyor. Her iki karakter de motivasyonlarını 'yok olmak' üzerinden çizmiş gibi görünse de, Blake'te bunun 'bilinçsizce' yapıldığını hissediyoruz. Oysa ki Ben Sanderson, bilinçli bir şekilde 'kayboluş'a doğru koşuyordu "Elveda Las Vegas"ta.

"Çılgın Kalp" için söylenebilecek en temel şey, 'yitip gitmek'le ilgili düşüncelerimizin kışkırtıldığıdır herhalde. Gündelik 'salaklıklar'ın arasından kaçıp kurtulma isteğimizi kamçılayan hikaye, bu yönüyle bir tür 'iştah açıcı' görevi üstleniyor da denebilir. Bad Blake'in kişiliğinden yansıyan çekici işaretler, onu bir 'örnek' haline getirirken, karanlığın göbeğine doğru çekilmeye karşı duyulan arzularımızın da tetikleyicisi oluyor. Başlangıçtaki keskin hatlarıyla 'peşinden gidilesi' bir kıvama ulaşan karakter, sonraları 'gevşeme' emareleri gösterip yumuşayınca biraz sallanıyor ama yıkılmıyor, ayakta kalmayı başarıyor. Yine de hikayenin başlarındaki 'doyunluk'tan eser kalmıyor sonraki dakikalarda. Bu da etkiyi bir gıdım da olsa aşağı çekiyor.

Bu film hakkında yazıp da Jeff Bridges ve müzikten söz etmemek olmaz tabii. Bridges ailesinin yıldızı Jeff, ilk Oscar'ını aldığı bu filmdeki performansıyla 'hak edilmiş' bir ödüle ulaşıyor. Bad Blake oluyor bizim için, 'kaybedeceği hiçbir şey yokmuş gibi' kaybediyor. Öte yandan country müzikle içli dışlı olmasak da, Oscar'lı "The Weary Kind" (ki bu şarkı filmin merkezinde duruyor) başta, yapımdaki şarkıların bütünlüğe hizmetinden memnun kalıyoruz. Çünkü müzik, sinemaya her zaman bu kadar iyi eşlik edemiyor!

Colin Farrell, bu filmin en 'ilginç' tercihi ama rolünün hakkını veriyor, hem de fazlasıyla.

Bad Blake'in oğluyla yaşadığı telefon muhabbeti, olmasa da olur dedirtecek kadar gereksiz!

ORJİNAL ADI Crazy Heart
YÖNETMEN Scott Cooper
OYUNCULAR Jeff Bridges, Maggie Gyllenhaal, Colin Farrell, Robert Duvall
YAPIM 2009 ABD
SÜRE 112 dk.

Kaybetmenin anatomisini çizen filmlerin arasına bir yenisinin katılması, bu durumun 'standart' olacağını işaret ediyor.

ACI BİR HAYAT ÖYKÜSÜ

TÜRKİYE'DE NÜFUSUN YÜZDE 13'Ü OKUMA YAZMA BİLMİYOR. YOLDA GÖRDÜĞÜNÜZ her on kişiden biri yani. Vahim bir tablo.

Dünya geneline bakalım. Daha da acı bir oran çıkıyor ortaya: Yüzde 18. Düşünün, dünyada her beş kişiden biri okuryazar değil. Bizim küçük burjuva algımız bu realiteyi kabullenmekte zorluk çekiyor olmalı. Dünyanın üçte birinin elektrik kavramıyla tanışık olmaması gibi. Gülüp geçilecek bir şakaya benzese de görmezden geldiğimiz, yok saydığımız insanların realitesi bu. Cahiller, eğitimsizler, garibanlar... Söylemin öldüğü yerde onlar başlıyor. Fazlasıyla gerçekler.

"Acı Bir Hayat Öyküsü" bizi bu cemaatin kusursuz bir örneğiyle tanıştırıyor. Hiç kimsenin farkına varmadığı, gördüğünde başını çevirdiği bir kahraman Precious: Siyahi. 16 yaşında. İkinci çocuğuna hamile. Ensest kurbanı. Morbid obez. Okuma yazması yok. Beş parasız. HIV pozitif. Bu genç kız, yönetmene korkunç bir manipülasyon olanağı tanıyor ilkin. Karakterin düşkünlüğü ve ıstırabı "Babam Ve Oğlum"u gülmece başyapıtı kılacak yoğunlukta bir duygu taşıyor. Fakat Lee Daniels daha ilk dakikadan itibaren bu yola sapmıyor. Bizi, duygu sömürüsü ile sınamıyor. Aksine, yer yer mizahı kullanarak, Precious'un hayal gördüğü sahneler serpiştirerek, umutsuzluğun çölünde umuda kapı aralayarak ve karakterlerini empati mesafesinden izleyerek filminin çatısını kuruyor. İlk sahneden son sahneye, bu böyle. Film gözyaşı yağmuru vaat etmiyor. O özlediğimiz 'indie' filmlerin zekası ve ekonomisiyle yaklaşıyor hikayesine.

Lee Daniels, dört sosyal meseleyi masaya yatırıyor filmde. Ensest, çocuk yaşta hamilelik, okuryazarlık ve AIDS. Dördü de yürek parçalayıcı meseleler. Yönetmen bu sorunlarla boğuşan kıza bize tamamen tepkisiz, mollalaşmış bir sessizlikte, başına gelenlere nötr kalan biri olarak tanıtıyor. Precious her an sanki bir avuç Prozac yutmuş gibi. Fazla konuşmuyor. Kimseyle göz göze gelemiyor. Arkadaşsız, seilmeyen, görünmez biri. Birey bile değil. Trajedisi, dünyanın başkenti New York'ta bunları

yaşamalarıyla katmerleniyor.

Film, Amerikan bağımsız sinemasının siyahi yönetmenlerinin ortaya koyduğu, 'hood film' dediğimiz damarın bir uzantısı olarak görülebilir. 80'lerin sonu ile 90'ların başına tekabül eden ve "Doğruyu Seç" (Do The Right Thing) ile "Artık Çocuk Değiller" (Boyz n The Hood) gibi iki başyapıtla taçlanan filmlerdi bunlar. Gettoda yaşayan, beyazların hakir gördüğü, polis şiddetinden nasiplenen, fakir, eğitimsiz, uyuşturucu ve çeteleşmeyle başı belada gençleri anlatıyorlardı. 1992'deki Los Angeles isyanları ile patlayan öfkenin habercisi gibiydiler. "Acı Bir Hayat Öyküsü" o türe çok şey borçlu. Ötekiliği vurgulamak adına bir fark yaratıyor lakin: Neredeyse Hemşire John (Lenny Kravitz) karakteri hariç hiçbir erkeğe yer vermeyerek, tamamen bir kadın hikayesi ortaya koyuyor.

Mary rolünde Mo'Nique, iki sahne ile Oscar'ını tescilliyor. Birincisi, kızının, yeni doğmuş bebeğini alıp evden kaçmaya çalıştığı kavga sahnesi. Yıllardır Precious'a kustuğu nefretin zirvesini bulduğu an bu. Hem kızını hem torununu merdivenden aşağı yuvarlayacak, kafasına televizyon atacak kadar hınç dolu Mary. Ket vurulmuşluğun öcünü kızından çıkaran bir meczup o an. Zavallı, çözümsüz bir kadın giderek. İkinci sahne ise final sahnesi, Mary'nin çözüldüğü an. Kadının karikatür bir 'canavar anne' olmadığını fark ediyoruz artık. Acınacak derecede patetik, sefil birine dönüşüyor. Babanın büyük günahının cezasını çeken, eli kolu cehaletle bağlanmış bir kadın o. Öfke, kızgınlık, tiksinti değil ona karşı hissettiğimiz. Öte yandan, bu sahneden sonra, hikayesiyle yüreğimiz de yumuşamıyor. Çark edip onu mazur görmüyoruz. Cahilliğine acıyoruz sadece, Precious'a acıdığımız gibi... (Bu sebeple, Mary'yi bu haftaki "Oscarlı kötüler" listemizde bulamayacaksınız.)

Yönetmen tam bir kasting ustası. Sidibe ve Mo'Nique başta, 'oyuncu' olmayan oyuncuların on numara performansları alıyor.

Edebiyat uyarlamalarında başlar çoğu zaman sıkışıyor. Çözüm illa üst ses kullanmak olmamalı, film gramerine sadık kalınmalı.

ORJİNAL ADI Precious: Based On

The Novel "Push" By Sapphire

YÖNETMEN Lee Daniels

OYUNCULAR Gabourey Sidibe,

Mo'Nique, Paula Patton,

Mariah Carey, Lenny Kravitz

YAPIM 2009 ABD

SÜRE 109 dk.

Altan altan vuran,
aynı anda hem hüzün
hem umut dolu bir
film bu. 'Sapı gülle
donatılmış' bir silahla
vurulmak gibi...

AY LAV YU

YÖNETMEN Sermiyan Midyat

OYUNCULAR Sermiyan Midyat,
Kathie Gill, Steve Guttenberg

YAPIM 2009 Türkiye

SÜRE 90 dk.

"Davaro", "Salako"
ya da "Kibar Feyzo"
gibi Kemal Sunal'lı
köy komedilerini
taklit ediyor!

ASLINDA BİR AÇIDAN ÇOK ACI BİR GERÇEĞİ YÜZÜMÜZE VURUYOR "AY LAV YU". ŞÖYLE ki; yaklaşık 25 yıl önce TRT'de yayınlanan "Mardin-Münih Hattı" adlı mini dizide, Alman kızı Petra'ya aşık olan Mustafa adlı Mardin'li bir Türk'ün hikayesi anlatılıyordu. Petra'nın otoriter ailesi, Petra'yı alıp köyüne götürürken Mustafa'nın peşinden Mardin'e gelirler. Petra'nın 'gestapo' babası Mardin'in köylerinde taksiyle ilerlerken kerpiç evlerden oluşan manzaraya bakıp "Burası taş devrinde kalmış" diye söylenir...

25 yıl sonra hâlâ bir komedi filminde de olsa Mardin'in köy bile olamamış Tinne'sinde (Kürtçe 'yok' demekmiş) aynı manzaraya yakın resimler görmemiz haliyle üzücü. Bundan bir de mizah çıkarmaya çalışıyor olmamız da hayli acıklı. 25 yıldır ülkenin oraları neredeyse kaderine terkedilmiş. Ancak bir deprem olduğunda bir de seçim zamanlarında hatırlanıyor olması bu ülkenin siyasetinin DNA'sına yapışmış artık.

Tinne'nin ağasının oğlu İbrahim, okumaya gittiği Adana'dan sadece mezun değil, aşık olarak da

dönüştür. Barbie bebeklere benzeyen Amerikalı Jessica'nın babası (Guttenberg) ve annesinin (Hemingway), sporcu oğullarını da alarak Tinne'ye gelmeleri hikayenin omurgasını oluşturuyor.

Filmin kendisine örnek aldığı Kemal Sunal filmlerinin iyi yönetmenlerce ve iyi senaristlerce yapılmış olanları incelendiğinde hepsinin içinde çok ince bir siyasi eleştirinin ve toplumsal bir taşlamanın olduğu farkedilir. "Ay Lav Yu"nun mesajları ise kabak gibi ortada. Bir de demode bir üslupla medeniyet/geri kalmışlık ikileminden espri üretmeye çalışıyor sürekli. Elinde 11 Eylül malzemesi varken bunu senaryoya zekice yerleştiremiyor. Çünkü bir yandan da gişe kaygısı taşıyor. Birkaç espriye güldüğümüz oldu ama genelde skeçlerle ilerleyen yapı bir süre sonra Levent Kırca'nın "Olacak O Kadar" mizahını andırmaya başlıyor...

Amerikalı oyuncuların, "Asmalı Konak" örneğinde olduğu gibi, ucuz ve kötü isimler olmamaları bir nebze iyi geliyor...

Cahit Berkay, Mazlum Çimen ve Cem Yıldız'dan oluşan komik müzisyen korusu zaten pamuk ipliğindeki hikayeyi sık sık bölüyor.

ANADOLU'NUN KAYIP ŞARKILARI

YÖNETMEN Nezih Ünen

ÖYUNCULAR Ahmet (Dede) Yurt,
Fahrettin Güçtekin, Selahattin Güçtekin,
Meryem Seyhan, Zekiye Bakır,
Reyhane Alkan, Ufuk Altay, Firdevs Altay

YAPIM 2010 Türkiye
SÜRE 96 dk.

Müziğin armonisi ile bu
topraklardaki
kültür çeşitliliği
arasında müthiş bağlar
kuran bir ziyafet.

ANADOLU'NUN ÜCRA BİR KÖYÜNDE, YEMYEŞİL YAYLALARIN, UÇSUZ BUCAKSIZ gökyüzünün kucağında söylenen bir türkü, üstüne binen İstanbul görüntüleri, doğanın sesleriyle iç içe geçen büyük şehir keşmekeşinin, ritim ve ses olarak inanılmaz uyumu... Gündelik hayatta kulağımıza çalınan her bir sesi adeta nota olarak algılayan müzisyen Nezih Ünen, çok değerli bir belgeselle karşımızda. Anlatım tarzıyla Fatih Akın'ın ünlü "İstanbul Hatırası: Köprüyü Geçmek" filmini çağırırsa da, Sezen Aksu, Orhan Gencebay, Ceza gibi isimlerle sanki biraz tribüne oynayan o filmin etkisini katlayan, çok daha zahmetli ve gösterişli bir çaba Ünen'inki...

5 yıldan fazla süren yapım süreci boyunca Antep, Tunceli, Kayseri, Kırşehir, Muş, Burdur, Diyarbakır, Urfa, Rize, Mersin, Hatay, Kars gibi şehirleri gezen, Kürt, Ermeni, Süryani, Hristiyan, Alevi başta olmak üzere her kültürden örneğe kâh müzikleriyle, kâh dansları ve semahlarıyla yer veren Nezih Ünen, bir yandan kendisinin de sanatçı

olarak nerelerden beslendiğini ve nasıl engin bir dünya görüşüne sahip olduğunu sergiliyor.

1990'larda "Çingene Yüreğim" adlı şarkısıyla tanınan, ama ondan evvel dizi müziklerine cingiller hazırlayarak kendini pişiren Ünen, bir sonraki aşamaya geçerek şimdi de sinemada iddialıyım diyor. Gerçi bu, bildiğimiz anlamda konulu bir film değil. Baş döndürücü bir kurgu, nefes kesen kadrajlar, görüntüler ve düzenlemelerin çoğu Ünen'e ait müzikleriyle, süresini hiç hissettirmeyen bir müzikal/belgesel yolculuk.

Çoğu bugüne dek kayda alınmamış, halk arasında dilden dile dolaşarak günümüze ulaşmış türküler, yine halktan insanlarca icra edilmiş, Ünen de bu türkülerdeki lezzeti ve ritmi, kendi duyumsadığı şekilde zenginleştirerek, sound'u evrensel ölçekte başarılı eserler ortaya çıkarmış.

 Filme doyamayanlar, müziklerin yer aldığı albümü de alıp dinleyebilirler.

 Şarkıların ve icracıların bilgileri son jenerikte değil, filmin içinde altyazıyla verilebilirdi.

YÜREĞİNE SOR

YÖNETMEN Yusuf Kurçenli
OYUNCULAR Tuba Büyüküstün, Kenan Ece, Mahmut Gökçöz, Ayla Algan
YAPIM 2010 Türkiye
SÜRE 106 dk.

Yusuf Kurçenli'nin senarist yanı bazen çok dağıtıyor ama neyse ki yönetmen yanı da toparlamayı biliyor.

KARADENİZ KÖYLERİNDE YAŞAYAN AMA DİNLERİNİN GEREKLERİNİ ÖZGÜRCE yaşayamayan 'Kripto-Gizli Hristiyanlar'ın dramı, neresinden bakılsa etkileyici bir öykü vaat ediyor seyirciye. Üstelik, çok klasik boyutta ele alınmış olsa bile sarsıcılığı koruyan bir aşk da var işin içinde. 1983'ten bu yana "Ve Recep Ve Zehra Ve Ayşe", "Merdoğlu Ömer Bey", "Gramofon Avrat", "Karartma Geceleri", "Çözölmeler", "Gönderilmemiş Mektuplar" gibi belli bir düzeyin altına inmeyen, genellikle saygı ve beğeniyle anılan filmlerin deneyimli yönetmeni Yusuf Kurçenli de vaatlerini yerine getiriyor doğrusu.

Gerçi bir ara ciddi ciddi "Karadeniz halk oyunları ve türküleri gösterisi izlemekteyim" diye düşünmüş olsam da, "Yüreğine Sor" genel seyirci beklentisini karşılamakta pek zorlanmayan bir çalışma. Senaryo bazı bölümlerde fazlasıyla sarkıyor, açılıştan itibaren yaklaşık yarım saat kimin kim olduğunu anlamaya çalışıyor ve gerçekten yoruluyorsunuz ama daha ilk gününde

sayı itibarıyla hiç fena sayılmayacak seyirci kitlesinin salondan memnun ayrıldığına bizzat şahit oldum. Bunun yanında "Yüreğine Sor"un Batı festivallerinde de belli bir ilgiyle karşılanacağını, örneğin Kiliseler Birliği vb. ödülleri alabileceğini de şimdiden söylemiş olayım.

Kadrodaki bütün oyuncuların açıkçası şaşırtıcı şekilde hayli parlak performanslar sergilediği, yine de Ayla Algan, Tuba Büyüküstün ve Mahmut Gökçöz'ün bence diğerlerinden bir adım önde olduğu filmin, Karadeniz'in eşsiz yeşil doğası ve bazı gece sahnelerindeki parlaklılarıyla "Avatar"a, aynı kızı aşık olan iki delikanlının keskin bıçaklı dans gösterisiyle de Saura'nın "Kanlı Düğün"üne göz kırptığını unutmadan belirtirim. Mesaj ise, ister özgürce ister baskı altında yaşansın, dinlerin aşktan daha güçlü olduğu yönünde. [\[1\]](#)

Doğayı işin içine katışı ve açık hava duygusu, az rastlanır türden.

Özel efektler iyi yapılamıyorsa, hiç yapılmamalıdır.

ACI BİR HAYAT ÖYKÜSÜ

ANADOLU'NUN KAYIP ŞARKILARI

AY LAV YU

ÇILGIN KALP

	CEM ALTINSARAY	BİLGEHAN ARAS	TUNCA ARSLAN	KEMAL EKİN AYSEL	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	BURÇİN S. YALÇIN
ACI BİR HAYAT ÖYKÜSÜ				★★★★	★★★★		★★★★
ANADOLU'NUN KAYIP ŞARKILARI			★★★				
AY LAV YU					★★		★
ÇILGIN KALP					★★★	★★★★	★★★
YÜREĞİNE SOR			★★				
ZİNDAN ADASI				★★★★	☆☆☆☆☆		
ADA: ZOMBİLERİN DÜĞÜNÜ		★★★	★★★		★★	★★	★★★
ALİS HARİKALAR DİYARINDA					★★★		
AŞK DERSİ				★★★		★★★	★★
AVATAR		★★★★	★★★	☆☆☆☆☆	★★★	★★★★	☆☆☆☆☆
CENNETİMDEN BAKARKEN		★★		★★★	★★	★★★	
DELİ DUMRUL KURTLAR KUŞLAR ALEMİNDE							★
EŞREPPAŞALILAR							★★
EYYVAH EYYVAH			★		★★★		
KURT ADAM					★★★	★★★	★★
NINE				★★★	★★★★	★★★★	
ÖLÜMCÜL TUZAK		★★★	★★	☆☆☆☆☆	★★★	★★★★	★★★
RECEP İVEDİK 3			★		★	★	★★
SES		★★★			★★★	★★★	★★★
VAMPİR İMPARATORLUĞU				★★			★★★★
VEDA		★	★★		★★	★★	★★
YENİLMEZ				★★★	★★★★	★★★	★★★
GENÇ SİLAHŞÖRLER		★★★	★★★		★★★	★★★	
İLK AŞK, İLK DANS		★★★	★★		★★	★★	★★★
JULIE VE JULIA					★★★	★★★★	

TRENDEKİ YABANCI

(STRANGERS ON A TRAIN, 1951)

TUNCA ARSLAN

tuncaarslan@yahoo.com

AHMEDİGO'YU TAKDİMİMDİR...

İkisinde Zimba

ÜLKÜ ÖZEN • AHMEDİGO

reji: TARIK TİBET

senaryo: HİDAYET PELT

kamera: ŞENER IŞIK

Türkan Şoray'ın annesi Meliha Şoray'ın bir dönem sevgilisi, sonra da eşi olmuş (rivayet odur ki en başında da Meliha hanımın özel şoförüyümü), oradan da kamera karşısına sıçrayıp iki filmde başrol üstlenmiş, şanslı bir vatandaşımızın kısa hikâyesi...

BELKİ DE EN DOĞRU, EN YALIN, EN DOLAMBAÇSIZ TANIMI VEDAT TÜRKALİ YAPMIŞ VE ÜNLÜ ROMANININ ADINI DA

yansıtacak şekilde "Yeşilçam Dedikleri Türkiye" demiş eski sinemamız için... Her türlü yoruma açık olmakla birlikte, ben hep "Türkiye gibi verimli" sonucu çıkardım bu başlıktan. Hemen belirtiyim, kendi adıma, son zamanlarda moda olan nostaljik duygularla yaklaşıyorum Yeşilçam'a... 'Kör ölür, badem gözlü olur' ya da 'Eskiye rağbet olsaydı bitpazarına nur yağardı' dedirtmek gibi bir niyetim, derme çatma filmler arasında gezinip 'mucizeler' keşfetmek ya da keşfedilmemiş yıldızlar 'icat' etmek gibi bir çabam da yok. Yalnızca öğrenmeye, biraz daha fazla tanımaya çalışıyorum ve inanın ki aslında o kadar verimli bir maden ki en küçük bir kazma sallayıp bile ortaya mutlaka enteresan bir şeyler çıkıyor, en azından ansiklopedik bilgi hazneniz gelişiyor.

Ahmedigo mesela... Bilir misiniz Ahmedigo'yu? Kısa süre öncesine kadar ben de bilmiyordum ama şimdi az da olsa hakkında bilgi sahibiyim.

Sinemamızda, hatta 70'li yılların magazin basınında da Ahmedigo olarak tanınan 'sanatçının' asıl adı Ahmet Çevik. Azminin ve fırsatları iyi kullanmasının bir neticesi olarak adını afişlere yazdırmış, magazin dergilerinin peşinden koşturduğu, dünyanın başka hiçbir ülkesinde, hiçbir sinema sektöründe rastlanmayacak şekilde 'yükselmiş' şanslı insanlardan biri.

'Adını afişlere yazdırmış' dedim ama rol aldığı yalnızca iki film var, ikisi de 1971 yapımı. İlki, Suat Yusuf'un yönettiği, Ahmedigo'ya, dönemin sarışın bombalarından Piraye Uzun'un, Önder Somer'in, Sevgi Nurdan'ın (aynı zamanda filmin yapımcısı) eşlik ettiği "Seks Ve Silah"... Bu filmle ilgili ne yazık ki hiçbir yerde bilgi bulamadım.

İkinci filmin adı "İkisi de Zimba"...

Senaryosu Hidayet Pelit tarafından yazılan, Tarık Tibet'in yönettiği ve başrolü üstlendiği bu filmin diğer başrol oyuncusu da Ahmedigo... Ülkü Özen, Hayri Caner, Hayal Sirer, Feridun Çölgeçen ve Hidayet Pelit de kadroyu tamamlıyorlar. "İkisi de Zimba", ailesinden yüklüce miras kalan bir kızın peşine düşen iki yakışıklı kafadarın maceralarını anlatıyor. Hem paranın, hem kızın peşindeler daha doğrusu... Heyecan, dram, komedi, macera, korku, ne ararsanız var.

Peki in midir cin midir bu Ahmedigo... Türk sinemasına dair başvuru kaynaklarında bu iki film dışında adına hiçbir yerde rastlayamayacağınız, kısa filmografisine iki başrol siğdirmiş Ahmet Çevik kimdir, nereden gelip nereye gitmiştir...

Yan tarafta gördüğünüz dergi sayfasından da az çok anlaşılacağı gibi, 'Çılgın Meloş'un, yani Türkan Şoray'ın annesi Meliha Şoray'ın bir dönem sevgilisi, sonra da eşi olmuş (rivayet odur ki en başında da Meliha hanımın özel şoförüyümü), oradan da kamera karşısına geçmiş ve kariyerine oyunculuğu da eklemiş, milleti çatlatıp patlatarak yıldızlığın keyfini sürmüş bir vatandaşımızmış Ahmedigo. Yeşilçam'daki eş dost, hısım akraba, baba oğul, ana kız, abla kardeş ilişkilerinden, onun da payına 'karı-koca' ilişkisi düşmüş ve kızlarını kollayıp setlerde himaye etmesiyle meşhur Meliha Şoray'ın desteğiyle o da sinema piyasamıza dahil olmuş, işlerin bir ucundan tutmuş, hiç değilse iki film kapmış...

Bizim kuşak, Müjde Ar-Mehtap Ar kardeşlerin annesi Aysel Gürel'in maceralarıyla büyüdü... Öyle anlaşılıyor ki 70'lerde Aysel Gürel'in rolü, Türkan Şoray-Nazan Şoray kardeşlerin annesi Meliha hanımdaymış... Üç yıl kanserle mücadele ettikten sonra 1984'te dünyamızdan ayrılan Meliha Şoray'ın yaşamı da oldukça hareketli ve renkliymiş okuduğum kadarıyla. Özel dünyalara girmeyeyim, dedikodu boyutuna

sıçramayayım ama Ahmedigo'yla evliliği nedeniyle kızlarıyla arası açılan Meliha hanım, lastik fabrikasında işçilikten deterjan fabrikatörlüğüne açılan yelpazede, değme başarı öyküsüne taş çıkartacak, filmlere, romanlara layık renkli bir yaşam sürmüş neresinden bakılsa.

Dediğim gibi, magazin-dedikodu faslı, ne benim ne de Arka Pencere'nin işi... Ben sadece Ahmedigo'yu tanımak ve tanıtmak, halen hayatta olduğunu tahmin ettiğim için de kulaklarını çınlatmak istedim. Siz de taniyin, tanımaya çalışın Ahmedigo'yu...

Haftaya görüşmek üzere. Sinema salonunu en son siz terk edin! **21**

OSCARLAR KÖTÜ ADAMLARI ÇOK SEVİYOR!

Son üç yılda üç kötü adam Oscar kazandı. Kötüyü oynayarak Oscar kazanmak, Akademi tarihinde sık rastlanan bir durum değil. Fakat 82 yıllık geçmişe baktığınızda, kötü adamlar ve kötü kadınlardan, taçlanmış harika performanslar görebilirsiniz.

S ON ÜÇ YILDA OSCAR ÖDÜLLERİ İLK BAKIŞTA DİKKAT ÇEKMEYEN BİR SERİ YAKALADI. YARDIMCI ERKEK OYUNCU DALINDAKİ AKADEMİ

Ödüllerine dikkatlice baktığınızda, son üç yılın galiplerinin hep beyazperdede kötü adamı canlandıranlar arasından çıktığını fark ediyorsunuz. Aslında yardımcı falan değil bunlar. Basbayağı filmin kahramanının karşısında yer alan, hatta kahramandan çok görünen, başrolü paylaşan kötü adamlar. Bu sene Hans Landa ile Christoph Waltz, geçtiğimiz sene Joker ile Heath Ledger, ve ondan önceki sene Anton Chigurh ile Javier Bardem... Bir tandans değil bir tesadüf bu elbet. Fakat Arka Pencere tesadüfleri sever. Fırsatı kaçırmayıp istatistiği genişletmeye çalıştık. Oscar tarihinde, kötülerini oynayarak ödül kazanan aktörlerin canlandırdıkları karakterlerden en iyi 11'i oluşturduk.

1 HANS LANDA (SOYSUZLAR ÇETESİ / INGLOURIOUS BASTERDS, 2009)

Şeytani zeka işte budur. Hans Landa, bir SS subayı. Onun tek görevi işgal topraklarında gizlenen Yahudileri bir bir avlayıp toplama kampına göndermek. Şeytaniliğini barbar oluşuna borçlu değil o. Aksine, ilk bakışta kibar bir adam. Tam bir centilmen. Sakin görünümlü, sıcakkanlı, hoşsohbet. Fakat tüm bu nezaketin altında fırtına gibi esmeye hazır bir psikolojik terör yatıyor. Daha hiçbir suçlama yöneltmeden, suçluluk duygusuyla yoğuruyor muhatabını. Ağzını açmadan, hali ve tavırla çözüyor düşmanını, sinirlerini bozuyor, umudunu yok ediyor. O, işini iyi yapmaktan falan değil, basbayağı insanları mutsuz etmekten, korkutmaktan, asap bozmaktan besleniyor. Bununla yaşıyor. Christoph Waltz'ın tarihe geçen performansıysa cisim buluyor.

2 JOKER (KARA ŞÖVALYE / THE DARK KNIGHT, 2008)

Heath Ledger, bu rolü sayesinde, ölümünden sonra bir Oscar kazanmıştı. Akademi'nin, "Şebeke" (Network) ile ödüllendirilen Peter Finch'ten sonra ikinci kez, hayatını kaybetmiş bir aktörü ödüllendirmesine yol açtı. Nasıl açmasın? Jack Nicholson'ın Joker performansını tamamen unutturan, Kara Şövalye'den bile karanlık bir Joker portresiydi bu. Enikonu filmin başrolünde Batman yoktu artık. Joker vardı. Joker, kaotik kötü karakterlerin bir zirvesi gibiydi. Tamamen amaçsız bir kötü adam oluşu, sırf terör amacıyla eylemlerini sürdürüşü, mantıklı bir şekilde anlaşma masasına oturulamazlığı ve serseri mayın tavrı ile tahmin edilemez bir kötü adamdı. Heath Ledger'in yoğun performansı ile unutulmaz bir karaktere dönüşmüştü.

3 ANTON CHIGURH (İHTİYARLARA YER YOK / NO COUNTRY FOR OLD MEN, 2007)

Terminatörün etten kemikten halî sayılabilecek bir adam Chigurh. Az konuşuyor. Duygularını ve düşüncelerini belli etmiyor. Ölümçül biri, ruhsuz bir katil. Hedefe kilitlendiği zaman hiçbir şey onu amacını gerçekleştirmekten alıkoyamıyor. Coen'lerin sapkın zihninin harika bir yaratısı olan bu karakter, 'durdurulamaz kötü adam' kavramının nefis bir karikatürü aslında. Saç şekli, dar pantolonu, kot ceket, çizmeleri, susturuculu av tüfeği ve oksijen tüpünden imal edilmiş suikast silahıyla başlı başına tuhaf bir tip. Para dolu çanta nihayet esas sahibi olan Meksikalı çeteye döndüğünde bile kendini, verilen görevi tamamlamış saymıyor. Paydos etmiyor. İllaki öldürmesi gereken kişileri öldürecek. Mutlak kötülük işte bu olsa gerek.

4 TOMMY DEVITO (SIKI DOSTLAR / GOODFELLAS, 1990)

Napolyon kompleksinden mustarip bir mafya üyesi nasıl olur? Sorunun yanıtı Martin Scorsese'nin başyapıtında gizli. Ufak tefekliğine rağmen her an patlamaya hazır bir öfke ve bu öfkeyi şiddete dökmeye hazır kaşınan elleri var Tommy DeVito'nun. Bu yüzden etrafındaki herkesi geriyor. Her an her şeyi yapabileceği için varlığıyla korku uyandırıyor. Yaptığı bir espriye güleni "Ne gülüyorsun, ben palyaço muyum?" diyerek terörize ediyor. Çocukken ayakkabı boyadığını şaka yollu gündeme getireni öldürene kadar dövüyor. Tek hayali de mafya ailesinin bir parçası olmak, yani o jargonla 'made man' haline gelmek. Ne yazık ki layığını buluyor. Babalardan izin almadan bir mafya elemanını yani hakiki bir 'made man'ı öldürdüğü için infaz ediliyor.

5 ANNIE WILKES (ÖLÜM KİTABI / MISERY, 1990)

Edebi hayranlığın ne derece hastalıklı bir kurum olduğunu tek başına ispatlayan karakter Annie Wilkes. Ünlü yazar Paul Sheldon'ı, geçirdiği trafik kazasında yaralı bulup evine alan Annie önce adama gayet iyi davranıyor. Bir hemşire şefkatiyle yazarı iyileştiriyor. Bir yandan da Paul'un bir numaralı hayranı olduğunu, adamın yazdığı aşk romanlarının hepsini ezbere bildiğini iddia ediyor. Adam gitgide rahatsız oluyor tabii hayranının sıkboğazcı yaklaşımından. Annie giderek tam bir psikopat kesiliyor. Psikolojik sıkboğaz, fiziki sıkboğaza dönüşüyor. Son romanında, sevdiği karakteri öldüreceğini öğrenince, romancıyı öldürmeye kadar varıyor iş. Kaçamasın diye adamın ayak bileklerini çekiçe kırışı onun ne derece manyak bir kadın olduğunu ispatlıyor.

6

7

8

6 BILL DAGGETT (AFFEDİLMİYEN / UNFORGIVEN, 1992)

Gene Hackman'ın, yaşlılığında çok sayıda canlandırdığı aksi, huysuz ve kötü kalpli ihtiyarlardan biri olan Bill Daggett, kasabanın mutlak söz sahibi şerifi. Şerif olmanın verdiği yetkiyle kafasına göre kural koyan, mafyalaşarak vatandaşa eziyet eden, huzursuzluk yaratan bir adam. Kasabaya silah sokmayan, mutlak yasa koyucu ve uygulayıcı olmayı isteyen Daggett, oraya bir fahişenin intikamını almaya gelen Munny'i dövmesi yetmezmiş gibi, Munny'nin can dostu Logan'ı da öldürüp nefret oklarını üzerine çekiyor. Munny, arkadaşının intikamını almak için bu hain şerifin mekanını basıp tüm yardımcılarını öldürüyor. Sıra Daggett'a geldiğinde, şerif son çare, adama hakaret ederek onu sindirebileceğini sanıyor. Yanılıyor.

7 MILDRED RATCHED (GUGUK KUŞU / ONE FLEW OVER THE CUCKOO'S NEST, 1975)

Sadizm kertesinde eziyet sever, ceberut, soğuk bir hemşire. Yöneticisi olduğu hastanede pasif agresif bir diktatörlük kuran, despot bir şekilde akıl hastalarını zapturapt altına alıp baskılayan Hemşire Ratched, hastaların daha çok delirmesine neden oluyor tek başına. Buz soğukluğundaki kadın bir yandan da güç ve otoritenin, zavallı insanların eline geçtiğinde nasıl tehlikeli bir silah olarak kullanıldığını, kişiyi yozlaştırdığını da gösteriyor. Başkarakter McMurphy'nin gerilla taktiğiyle Ratched'le mücadele edişi maalesef iyi sonuç vermiyor. Eninde sonunda mutlak söz sahibi Ratched, McMurphy'nin lobotomi ameliyatını onaylıyor ve bu hayat dolu adamın şuursuz bir pelte gibi yaşamasına neden oluyor.

8 GORDON GEKKO (BORSA / WALL STREET, 1987)

Önümüzdeki ay İstanbul Film Festivali'nde kapanış filmi olarak gösterilecek devam filmi "Borsa: Para Asla Uyumaz"ın (Wall Street: Money Never Sleeps) da başkarakteri olacak Gordon Gekko, 80'lerin vahşi kapitalizminin karikatür derecede sert hatlarla çizilmiş bir uygulayıcısı. Wall Street'in bir numaralı işadamı olan Gekko, meşhur "Ağgözlülük iyidir" tiradının da altını çizdiği üzere, kazanma hırsı için her şeyi yapabilecek, para yüzünden gözü dönmüş bir adam. Zarar eden şirketlerin büyük hissesini satın alıp, şirketi iflas ettirerek yolunu bulan, bir sürü insanın hayatını karartan bir işadamı o. Doymak bilmez hırsının kurbanı oluyor. Yaptığı yolsuzluklar ayyuka çıkınca hapsi boyluyor. Yeni filmde iyi adam olmasına aldanmayın. O, finansal bir terminatör.

9

10

11

9 ROGER KINT
(OLAĞAN ŞÜPHELİLER /
THE USUAL SUSPECTS, 1995)
“Olağan Şüpheliler”i bir klasik haline
getiren karakter. Sakat bacağı ve eli,
sessizliği, ezik, silik karakteri dolayısıyla
soygun için bir araya getirilen ekibin en geri
planda kalan adamı. Aksi gibi, herkes ölüyor
ve FBI’in sorgu masasına o oturuyor. Onun
ağızından bütün hikayeyi dinliyoruz. Uzun bir
suç masalı anlatıyor kendisini dinleyen ajana.
Suç cemaatinin en korkunç figürü Keyser
Söze’yi tanıtıyor. Bir mit yaratıyor. Derken
finalde ortaya çıkıyor ki bu zavallı adam,
oturduğu sorgu odasında baştan aşağı bir
yalan uydurarak ajanı büyük bir masalla
uyutan ve elini kolunu sallayarak ortadan
kaybolan Söze’den başkası değilmiş. Kint’in
Baudelaire’den alıntıladiğı gibi: “Şeytanın en
büyük numarası, dünyayı, kendisinin var
olmadığına inandırmakmış.”

10 DIANA CHRISTENSEN
(ŞEBEKE / NETWORK, 1976)
Diana, meselesi haklı ya da
haksız olsun, sansasyonel
olan her olayı bir reyting malzemesi olarak
gören medya patronlarının harika bir hicvi.
Program yapımcısı olarak tek düşüncesi
daha çok izleyici çekmek olan kadın, ilişki
yaşadığı Max tarafından en güzel şekilde
özetleniyor aslında: “Sen televizyonun
cisimleşmiş halisin. Başkalarının acılarına
kayıtsız, keyif aldıkları şeylere duyarsız...”
Yapımcı, şehir gerillalarına program
yapmaya çalışıyor önce. Bu iş tutmayınca,
canlı yayında cinnet getiren Howard Beale’i
kendi programını yapmaya ikna ediyor. Bir
zaman sonra Beale’in reytingleri düşmeye
başlıyor tabii. Diana reytingleri artırmak
için her şeyi deniyor. Nihayet, terörist grubu
kullanarak sırf reyting uğruna, canlı yayında
Beale’i vurdurtmaya kadar götürüyor işi.

11 MINNIE CASTEVET
(ROSEMARY’NİN BEBEĞİ /
ROSEMARY’S BABY, 1968)
Tonton komşu teyze
stereotipini yerle yeksan eden Minnie
Castevet, Rosemary’lerin yan dairesinde
oturan sevimli bir kadın. Görünürde böyle.
Fakat evi kasvetli bir havada dekore
edilmiş, tuhaf objelerle süslenmiş, koyu
kahverengi perdelerle kapatılmış her daire
gibi bu dairede de şeytana tapılıyor.
Castevet’lerin ikram ettiği turtayı yediği
gece baygınlık geçiren ve rüyasında
şeytanın tecavüzüne uğrayan Rosemary, bu
melun yaşlı kadın yüzünden şeytanın
çocuğuna hamile kalıyor. Bayan Castevet,
başladığı işi bitiren kararlı bir satanist.
Rosemary’i hamilelik süreci boyunca kah
mide bulandırıcı cadı ilaçlarıyla kah
önerdiği satanist doktorun gayri tıbbi
müdahaleleriyle deli ediyor.

ÖLÜMSÜZ

Costa Gavras'ın muhteşem eseri "Ölümsüz"ün (Z) neresinden tutsanız çok önemli bir film olduğunu görürsünüz. Tüyları diken diken eden, cevabını bildiğimiz, bu yüzden de canımızı çok yakan bir sorusu vardır çünkü: "Onlar neden barış istemiyorlar?"

MARTIN LUTHER KING, JOHN F. KENNEDY, MALCOLM X, GANDHI VE DAHA NİCE BARİŞ GÖNÜLLÜSÜ POLİTİKACILAR, aktivistler... İnsanlar üzerinde etkili oldukları anlaşılınca katledilen değerli insanlar... Yunanlı yönetmen Costa Gavras bu listeye hemen akla gelmeyen bir isim daha ekliyor bu değerli filmiyle: 1963'te katledilen Yunanlı sol görüşlü aktivist Gregoris Lambrakis. Film Lambrakis suikastını, uyarlandığı romandaki gibi birebir olarak aktarmıyor aslında. Karakterlerinin Fransızca konuştuğu zamansız ve mekansız bir film bu. Ama öyle bir film ki onu her zamana ve her mekana uyarlayabilmeniz mümkün...

Yunanlı yazar/diplomat Vassilis Vassilikos, Yunanistan'ın 12 Eylül'ü denilebilecek ve 7 yıl süren askeri cuntasında ('Albaylar Rejimi' deniyor bu dönem), ülkesinden sürgün edilmiş ve "Ölümsüz"ün kaynak aldığı romanı yazmıştır. Tıpkı Türkiye'de de olduğu gibi dış mihrakların (kim olduğunu biliyorsunuz!) komünizmi dünyadan silmek amacıyla başlattıkları bir dizi operasyonun ilk ayaklarından biriydi komşudaki askeri darbe de. Öyle bir darbeydi ki sonrasında Rus yazarların romanlarından, mini eteğe; Beatles'dan, modern matematiğe herşey yasaklanmıştı!

Vassilikos, ülkesinin başına gelen bu felaketin ipuçlarını taşıyan ve 63 yılında gerçekleşen Lambrakis suikastını Yunan halkına hatırlatmak istemiş romanıyla. Yunancada "yaşılıyor!" anlamında da çevrilebilen Z (zeta ya da zita diye okunuyor) harfini romanının da ismi yapmış. Romandan sonra Z harfi özgürlüğün bir simgesi olarak ülkesi Yunanistan'ın çeşitli yapılarında grafiti

olarak da kendisine sıkça yer bulmuştur. Tıpkı zamanında Malcolm X'in X'i gibi.

Film ülke ve isimleri belirtmeden polis ve ordunun, basit bir karşı-halk hareketinin sonucu gibi göstermeye çalıştığı ama aslında ayan beyan planlı bir suikaste kurban giden aydın ve sol görüşlü bir politikacının cinayetinin anatomisini çıkarıyor. Costa Gavras'ın 1969 yılında çektiği film, bugünün Türkiye'sine hatta diğer birçok ülkeye de rahatlıkla uyarlanabilir. Seyredildiği anda da her akıllı başında insanı kendisine aşık edebilir. Bunun nedeni Costa Gavras'ın hikayenin özüne inisindeki ustalık ve kötülüğün iyilik üzerinde kurduğu hükümlanlığın bir gün mutlaka bir şekilde yenileceği umuduna duyduğu inanç.

Gavras'ın filmi çok nettir ve asla kafa karıştırmaz. Hikaye polis ve askeri yetkililerin arasında dolaşırken onların özgürlük kavramına ve bu kavramı savunanlara karşı bakışlarını son derece doğrudan sahneler ama asla didaktik olmayan diyaloglarla yansıtır. İdeolojik aktivistleri toplumun "küf"ü olarak gören zihniyete göre onlarla üç safhada savaşılmaması gerekiyordur. Filmin henüz başında General bunu netçe ifade eder: İlkokullarda, üniversitelerde ve sonunda da askerlikte bu 'hasta'lanmış beyinler tedavi edilmelidirler!

Bütün bu aşamalardan bir şekilde 'yırtarak' geçmiş biri, yani onların düşmanı ise bir dahaki seçimde kazanmak üzeredir. Barışçıdır, özgürlüktür, başarılıdır, yakışıklıdır, güleryüzlüdür, kendisiyle ve hayatla barışık. Kitleleri peşinden sürükleyebilecek güçtedir ve dolayısıyla çok tehlikelidir! Bir defa doktordur! Yani iyileştirme gücü vardır. Şehirde büyük bir

miting yapacaktır ama sistemli bir şekilde sonuna doğru adeta sürüklenir. Önce miting salonu bir şekilde ellerinden alınır. Daha küçük bir salona doğru sürülürler adeta. Sonra polis korumaları sınırlandırılır. Neredeyse korumasız bırakılır. Ve plan gerçekleşir: Doktor yüzlerce kişinin önünde hunharca bir saldırıyla komaya sokulur.

Sistem bir şekilde tepki gösterir. Hesap edilmeyen inatçı ve idealist bir savcı suikastı kafasına takar (Jean-Louis Trintignant). Doktorun idealist ekibi de önerilerine konan bin türlü engele ve baskıya rağmen liderlerinin ölümünün basit bir taşkınlık yüzünden olmadığını kanıtlamaya çalışırlar.

Gavras bu önemli suikast hikayesini politik türdeşlerine göre hayli gerilimli ve dinamik bir kurguyla anlatır. Suikast anını çeşitli açılardan ileri geri sararak, suikastın tüm unsurlarını birer birer açığa çıkarır. Filmin görüntü yönetmeni Raoul Coutard'ın hareketli kamerası eşsiz perspektif sunumları sergiler. Özellikle suikastın hemen sonrasında bir kamyonetin arkasında gerçekleşen kavgaya sekansında ve Doktor'un güvenlik şefinin bir araba tarafından kovalandığı sahnede perspektif dersleri verir adeta. Mikis Theodorakis'in etkili müzikleri, vurucu diyaloglar, muhteşem oyunculuklar (rolüne çok yakışan Yves Montand, yaşlı mağrur eş rolünde Irene Papas ve idealist Trintignant) ve Akademi'nin bile sessiz kalamadığı kusursuz bir montaj... Bundan yıllar sonra Oliver Stone'un "JFK" filminde de Kennedy suikastına neredeyse aynı üslupla yaklaşması boşuna değildir. Costa Gavras'ın bu yürek yakan filmi Oscar'a hem 'En İyi Yabancı Film' hem de 'En İyi Film' kategorisinde aday olan ilk İngilizce olmayan filmidir. ■

TOPAZ

İyi sinemacıların kıyıda köşede kalmış filmlerine adadığımız "Lekeli Adam" sayfalarına bu ay, Hitchcock'un son dönem filmlerinden "Topaz" ile start veriyoruz. Hitchcock'un, film grameriyle kendi meşrebince oyunlar oynadığı film, aynen adını aldığı topaz taşı gibi gizli bir cevher.

TOPAZ", ALFRED HITCHCOCK'UN EN MEŞHUR FİLMLERİNDEN BİRİSİ DEĞİL. EN İYİ HITCHCOCK FİLMLERİNDEN BİRİSİ DE DEĞİL.

Hatta Hitchcock'un kendisi bile "Topaz"ı başarısız bir deneme olarak görmüş. Filmin gişedeki başarısızlığı yönetmeni büyük hayal kırıklığına uğratmış. İlk versiyonu iki buçuk saate yakın olan filmin yarım saatini kesip atmış usta. Buna rağmen filmi kurtaramamış. Hitchcock'un ilginç yanlarından birisi budur: Asla "anlaşılmadığını" iddia etmez. Film gişede başarısız olmuşsa, genel olarak da başarısız bir filmidir. Zamanında gişede başarısız olmuş kimi filmleri yıllar sonra François Truffaut gibi yönetmenler tarafından değere bindirildiği zaman kendisine geç gelen övgüleri biraz şaşkınlıkla kabul edecektir.

"Topaz" en iyi filmlerinden biri değildir Hitchcock'un. Yine de küçük bir cevherdir. Filmin senaryosu açıkça başarısızdır. Mantık hataları, devamlılık arz etmeyen bir hikaye... Sanki "Gizli Teşkilat"ta (North By Northwest) olduğu gibi, kıymetli bir MacGuffin'in (bu kelimenin manasını bilmeyenleri internette kısa bir araştırma yapmaya davet ediyoruz) başlattığı durdurulmaz bir kovalamaca denemek istemiştir. Fakat bir şeyler eksiktir sanki senaryoda. Hitchcock, Soğuk Savaş'la ilgilenmemektedir. İdeolojik çatışmalar, istihbarat savaşları Hitchcock dünyasına uzaktır. Hikayede ajan filmlerini sevenleri tatmin etmeyecek yetersizlikler bulunur.

Fakat tam da bu yetersizlikler yüzünden "Topaz" çok ilginç bir filme dönüşür. Hitchcock, filmin zayıflıklarından haberdardır. Sanki vasat senaryodan dolayı canı sıkıldığından, Hitchcock'u Hitchcock yapan stil oyunlarına konsantre olur. Ayrı ayrı epizotlara

bölünmüş yoğun gerilim anları birbirini kovalar. Sanki meşhur bir melodiyi alıp üstüne doğaçlama yapan John Coltrane gibi, üstat önceki filmlerinde yarattığı 'melodilerin', gerilim sahnelerinin çeşitlemelerini yaratır. Brian De Palma'nın Hitchcock sinemasının kurallarını, peygamberini takip eden bir havari sadakatiyle uyguladığı söylenir. Oysa, Hitchcock kendi sinemasının kurallarıyla oynarken, havarisi kadar ciddi değildir. Açık açık eğlenmektedir.

Bu eğlenme/doğaçlama havasına filmde bir örnek verelim. Ajan filmlerinde çok sık rastlanılan bir durum: Kıymetli bir obje, belki içinde gizli belgelerin fotoğrafları bulunan bir mikrofilm bir yere saklanır ve sonra elden ele geçer. Bu durumlarda bu 'elden ele geçiş' kısımları, filmlerde hızlıca gösterilir. Bir ajan gelip objeyi alır. Obe bir uçakla/arabayla bir yere götürülür. Başka birileri objeyi saklayarak başka birilerine götürür. Hitchcock'un filminde de böyle bir sahne vardır. Fakat sahne uzadıkça uzayıp absürt ayrıntılarla süslenir. Saklı mikrofilmli yerinden alan ajan, eşiğine binmiş bir köylüdür ve olabilecek en yavaş şekilde hareket eder. Kargo esnasında mikrofilm bir tavuğun içine saklanır. Tüm bu ayrıntılar izleyiciye "Ne alaka?" dedirtecek bir vurguyla gösterilir.

Hitchcock filmleri hakkında çok sık kulağımıza gelen bir lakırdı, bu filmlerin 'fazla' kusursuz ve 'hesaplı' olduğu yönündedir. Ustanın seyirciye hiç düşünme alanı bırakmadığı, konudan hiç sapmadığı söylenir. Bu açıdan mesela sinema profesörü David Bordwell, Hitchcock'un sadece sinema okumaya yeni başlayanlar için, sinema dilini öğrenmek açısından ilginç olduğunu ama kısa süre sonra ilginçliğini kaybettiğini söyleyecek

kadar işi ileri götürmüştür. (İşin aslı, bu yargı Hitchcock'dan çok Bordwell için geçerlidir.)

Bu yargıdaki karmaşa, Hitchcock'un röportajlarında kendi sinemasının öğelerini objektif bir gerilim sinemasının öğeleri gibi sunmasından kaynaklanır. İşin aslı, gerilim sinemasının kuralları konusunda tekrarladığımız tüm lakırdılar sadece ve sadece Hitchcock sinemasının kuralları olduğundan ve Hitchcock'un kendisi ve havarisi De Palma hariç başka hiçbir yönetmen bu 'kuralları' uygulamadığından, bir yanılgıya düşeriz. Bu yanılgı, Hitchcock sinemasının mekaniğini, dinamiğini ve diyalektiğini sinemanın kendisine has zannetmekten kaynaklanır. Bordwell'in yüzeysel görüşü de aynı hatayı tekrarlar: Hitchcock sinema dilinin temel alfabetini 'kusursuz' bir şekilde uygulamaktadır sadece. Onun ötesinde bir derinliği yoktur.

"Topaz"ı dikkatle izlemek bunun yanlışlığını görmek için idealdir. Ortada objektif bir kurallar bütünü yoktur. Bir 'Hitchcock dünyası' vardır. Ve Hitchcock bu dünyada, seyirciye hiç çıkırtmadan durmaksızın oyun oynamaktadır. Araya sadece kendisinin anlayacağı espriler sıkıştırıp durur ve bu esprilere kıkır kıkır güler. Sonradan röportajlarda kendi filmini başarısız olmakla suçlasa da, bu sadece dışarıya yönelmiş bir laftır. İçeride, yani bu filmlerin içinde Hitchcock kendi kendisiyle konuşmaktadır. Objektif bir kurallar bütünü yoktur. Kendi kendine konuştuğu, kendi fikirleriyle oynadığı, kendi takıntılarını tekrar ettiği, kendi taşlarını yerinden oynattığı bütünsel bir dünya vardır. Hitchcock'un dili ve sinemanın dili birbirinden ayrıdır. İkisini birbirine karıştırırsanız, "Topaz" gibi filmleri anlayamazsınız...

JULIE VE JULIA

HANGİ FİLMDE OYNARSA OYNASIN, O HİKAYEYE EKSTRA DEĞER KATAN oyuncuların başında geliyor Meryl Streep, haklı olarak. Belki de ona 'yaşayan en büyük oyuncu' demek gerek, zira günümüzde bir filmin kaderini bu denli değiştirebilen bir isme rastlamak pek mümkün değil.

Streep, "Julie Ve Julia"da da her zaman yaptığı şeyi yineliyor ve aslında 'zirvedekiler'den biri olması beklenmeyen filmi olduğundan daha yükseltilere çıkarıyor. Aktris, son derece sıradan işaretlerle dolu yapıma kattıklarıyla onu şahlandıran atağa kaldırıyor. Ve sonuçta da kendi Oscar adaylığı başta olmak üzere filme birçok ödül ve prestij getiriyor. Hâl böyle olunca, Streep'in gücü Jedi'lardan daha 'yenilmez' kılıyor onu!

"Julie Ve Julia"nın anlattığı şeyse 'inancın zaferi' diye tanımlanabilecek bir yapıya sahip. 1949'da Amerikalı bir diplomatın karısı kimliğiyle Paris'e taşınan Julia Child'ın, Fransız yemeklerine düşkünlüğü sonrasında bir yemek kitabı yazma çabasının bugüne yansımalarını anlatıyor hikaye. Bugünüye (2002) Julia'nın kitabındaki yemeklerin tamamını yaparak 'kendini kanıtlamaya' çalışan Julie Powell temsil ediyor. Her iki kadını birleştirense yemek tutkusuyla beraber azmin onlara getirdiği tatmin duygusu oluyor. Bu hikayede eşlerin önemli bir etkisi var. Julie ve Julia'nın kocaları, onların yapmaya çalıştıklarının arka planını oluşturuyorlar. Özellikle Julie'nin kocası Paul, karısının Fransız yemeklerine karşı aşırı ilgisinin kurbanı olmuyor, hatta onu bu konuda daha da kıskırtacak hamlelerde bulunuyor.

Kadın hikayeleri anlatma konusunda yetkin senarist-yönetmenlerden biri olan Nora Ephron, Julie Powell'in ve Julia Child'ın kitaplarından yola çıkarak resmettiği bu 'gerçeklerden uyarlanmış' filmde kadın karakterlerin derinliklerine doğru bir yolculuğa çıkıyor ve buradan eli yüzü düzgün bir sonuca ulaşıyor. Başta da söylediğimiz gibi, aslında dört başı mamur bir kadın hikayesi yok ortada. Ama özellikle Meryl Streep'in varlığı, işi daha da derinlere taşıyor ve ortaya etkili bir sonuç çıkıyor.

Streep'in Julie Child'ı canlandırırken biraz taklit, biraz karikatürizasyon, biraz da duyguları açığa çıkarma yöntemlerini kullanması, bu karakteri sıradanlıktan ötelere götürüyor ve bir 'inanç örneği' haline getiriyor. Tabii ki filmin başarısının sadece Streep'den ibaret olmadığını biliyoruz. Nora Ephron, filmin duygusuna hakim bir yönetmenlik örneği sergiliyor ve işi sulandırmıyor, 'komik' olmaya doğru giden hikayeyi dramatik unsurlarla dengede tutmayı başarıyor. Filmin ikinci başrol oyuncusu Amy Adams da son zamanlardaki yükselen grafiğini destekleyen bir performansla ulaşıyor, Julie Powell'in 'kendine güven' eksenli serüvenini gerçeklik süzgecinden geçirirken ayakları yere basan bir kompozisyon çalışması sergiliyor.

"Julie Ve Julia"yı değerlendirirken 'yemek tutkusu'ndan bahsetmeden olmaz tabii. Evet, bir 'kadın manifestosu' olarak hayat buluyor bu film, ama startı veren unsurun Fransız yemekleri olduğu da tartışılmaz. Gece geç saatlerde seyredilmesinin ciddi 'obezlik' tehlikesi doğuracağını belirtmek gerek. Zira Julia'nın tariflerini takip eden Julie'nin yaptığı yemekleri yerken yaşadığı keyiften etkilenmemek mümkün değil. Bu türden iştah kabartıcı 'yemekli' filmlerin arasında önemli bir yere oturacağı da bir gerçek "Julie Ve Julia"nın.

Sonuç olarak... Nora Ephron yönetirken filmin duygusundan sapmıyor... Meryl Streep ve Amy Adams oynarken bize yaşattıklarıyla 'azimli' olmanın köşe noktalarını işaretliyorlar... Filme konu olan yemeklerin gözümüzün önünde bıraktıklarıyla yaşamak zorunda kalıyoruz...

Ve evet, Meryl Streep 16. Oscar adaylığıyla üçüncü Oscar'ını alamıyor, ama bir kez daha unutulmaz performanslarından biriyle baş başa bırakıyor bizleri. Streep'in önceki iki Oscar'ından sadece birinin (Sophie'nin Seçimi) başrol olduğunu ve 1983'ten bu yana bu ödülü alamadığını da hatırlatalım...

Stanley Tucci, "Cennetimden Bakarken"le Oscar'a aday gösterildi ama bu filmdeki performansı da yabana atılır gibi değil.

Filmin iki dönem arasındaki geçişlerinde kimi zaman 'yarım kalmışlık' duygusu öne çıkıyor, bazı önemli bize yansıyamıyor.

ORJİNAL ADI Julie & Julia

YÖNETMEN Nora Ephron

OYUNCULAR Meryl Streep,

Amy Adams, Stanley Tucci

YAPIM/SÜRE 2009 ABD, 118 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 DD İngilizce

ŞİRKET Tigon

Bir filmde Meryl Streep varsa o filmin 'kötü' olması diye bir seçenek ortadan kalkıyor gibi. Burada da böyle bir durum söz konusu.

ZIRHLI KUVVETLER

ORJİNAL ADI Armored

YÖNETMEN Nimród Antal

OYUNCULAR Matt Dillon, Jean Reno,

Lawrence Fishburne, Milo Ventimiglia

YAPIM/SÜRE 2009 ABD, 88 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD İngilizce ve

2.0 DD Türkçe

ŞİRKET Tiglon

Senaryosunun tahmin edilebilirliği ve sevimsiz başrolü yüzünden zarar gören bir soygun filmi.

SOYGUN FİLMLERİNDE, SOYGUNCULAR KÖTÜ ADAMSA, MUTLAKA İÇERİDEN çökertilirler. "Panik Odası"ndaki gibi, soygunculardan biri hasbelkader olaya dahil olmuş, parasızlıktan bu işe girişmiş biridir. Yaptığı eziyete vicdanı dayanamadığı için işin ortasında taraf değiştirir. İkinci opsiyon "Köpeklerin Günü" nün (Dog Day Afternoon) yolu yani bizi soyguncuyla özdeşleştirmek. Filmin derin bir dram arayışı olmadığı için, yönetmen birinci şablonu kullanıyor. Ortaya soygun eksenli bir gerilim filmi çıkarmaya çalışıyor.

Oyunbozanlık yapan Ty, kardeşine bakabilsin, evi bankaya meze olmasın diye gönülsüzce bu işe girişen bir Irak Savaşı gazisi. (Film kısa bir an, savaşan evlatlarına vefasızlık yapan vahşi Amerikan ekonomisine de giydirecek gibi oluyor.) Soygun sürecinde bir adamın ölümü, bir de polisin yaralanması Ty'ı 'öldürmek yok demiştim' diye isyan ettiriyor. Arkadaşlarına düşman olunca, "Zor Ölüm"ü andıran bir gerilim ele geçiriyor filmi. Zirhli araçta kısılmış, silahsız

zoraki kahraman Ty mücadelesine başlıyor.

İşler ters gitmeye başladıktan sonra film, bir "Rezervuar Köpekleri" (Reservoir Dogs) uyarlamasına dönüşüyor. Herkes birbirini suçluyor. Silahlar karşılıklı doğrultulmaya başlıyor. Ekip üyelerinin filmin başındaki ahbablığından eser kalmıyor konu büyük para ve hapse girme riski olunca. Dahası bu çatışmanın mekanı terk edilmiş bir fabrika deposu. Filmde bir de yaralanan, soyguncuların insafına kalan genç polis memuru da var! Siz düşünün benzerliği...

Vasat fikirlerle donanmış senaryo ve başroldeki Columbus Short'ın soyadı gibi role 'kısa' gelmesi, filmi unutulup gidecek bir macera filmi yapıyor. Süs niyetine kullanılan Jean Reno ve Lawrence Fishburne ise herhalde paraya sıkışmışlar da bu filmi kabul etmişler. [A](#)

"Rezervuar Köpekleri"ni de görüntüleyen Andrzej Sekula'nın kamera çalışması her zamanki gibi ölçülü ve sık.

Oyuncak araba tokuşturmaya benzeyen, başladığı yerde biten amaçsız takip sahnesi filmin akla zarar anlarından biri.

İLK AŞK, İLK DANS

ORJİNAL ADI Dirty Dancing
YÖNETMEN Emile Ardolino
YAPIM/SÜRE 1987 ABD, 96 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.78:1, 5.1 DD İng. ve Türkçe
ŞİRKET As Sanat

1 960'LARIN BAŞINDA BİR YAZ KAMPINA ailesiyle gelen genç kız (Jennifer Grey) biraz tutucu babasına rağmen kampın yakışıklı dansçısı Johnny'e (Patrick Swayze) aşık olur. Yaz sonunda yapılacak dans gösterisinde onun partneri olmak için sıkı bir çalışma içine girer. Tabii aslında dans filan bahanedir. Genç kızımızın en büyük derdi aslında Johnny ile halleşebilmektir!

Bir dönemin lise öğrencilerini peşinden sürükleyen bu filmle beraber "Hayalet" (Ghost) ile de büyük sükse yapan, 80'lerin sevilen oyuncularından rahmetli Patrick Swayze'nin yaşayan en seksi erkek seçildiği zamanlardı... Bu pespembe film bütün senaryo zaafalarına rağmen Swayze'nin ilginç kimyası ve akılda kalıcı müzikleriyle bugünkü "Twilight" etkisi yaratmıştı. Öykünün 60'larda geçiyor olmasına karşın 80'lerin müzikal tonlarını kullanması sayesinde dönemin gençlerini çok kolay tavlammıştı. Şimdiki gençler için ise fazlasıyla demode. Ancak yine de nostaljik bir tat yakalamak mümkün. Sanırız bunun sebebi de eski 'güvenli ve daha az dertli' günlere duyulan özlem. Yoksa bugünün liseli gençleri için Harry Potter filmleri bile daha kışkırtıcı olsa gerek! Filmin bu yeniden çıkan DVD baskısında bol ekstra içerik barındıran ikinci bir disk de var. **Burak Göral**

👍 Zaman zaman dönemin müzikal kimliğinden sapan müzikler yine de iyi bir seçki oluşturuyor.

👍 Perdede pek bir pırıltısı olmayan Jennifer Grey sırtını tamamen Swayze'ye dayamış.

GÜNAHKAR

ORJİNAL ADI Frailty
YÖNETMEN Bill Paxton
YAPIM/SÜRE 2001 ABD, 97 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD İng. ve 2.0 DD Türkçe
ŞİRKET As Sanat

ŞİZOFRENİ, GENETİK OLARAK NESİLDEN nesle aktarıldığı gibi bulaşıcı da. Aynen depresyon gibi. Depresif biriyle yaşarsanız siz de depresyona giriyorsunuz. Bu filmde de paranoid şizofreni hastalığı babadan oğula aktarılıyor.

Filmin giriş ve gelişme kısmı oldukça ümit verici. "Olağan Şüpheliler"i andıran bir öyküleme söz konusu. Kardeşinin seri katil olduğunu iddia eden şüpheli bir şahıs, FBI ajanının bürosunda yavaş yavaş hikayesini anlatmaya başlıyor. "Olağan Şüpheliler"le ortaklık finalde de bozulmuyor. "Meğerse o, oymuş" sürprizi, küflü, bayat bir varyasyonla beğeniye sunuluyor.

"Günahkar"ın en dikkat çekici anları, şizofren babanın 'tanrıdan gelen' mesajı oğullarının başına kaktığı bölümler. Çocukların mutlu ve huzurlu dünyasının, bu dışarıdan gelen, akıllarının almadığı faktörle altüst oluşu hakkıyla öykülenmiş. Büyüklerin yediği her halt, hep olduğu gibi çocukların başına patlıyor.

Bill Paxton, ilk filminde duru bir gerilim ortaya koyuyor. Ki bu takdir edilmeli. Efekt, kan revan, sese dayalı korku gibi kolaycılıklara başvurmamış. Sürprizli son çabası ve o sürprizin zayıflığı, ilk film telaşına verilebilir. Neticede eli yüzü düzgün bir gerilim filmi bu. **Kemal Ekin Aysel**

👍 Geriye dönüşlerle anlatılan hikaye, hikayecinin bizi kandırmaya yönelik manipülasyonuna iyi hizmet ediyor.

👍 FBI ajanıyla mezarlıktaki yüzleşmenin "Yedi"yi (Se7en) çağrıştıran sürprizi filmi zayıflatıyor.

GENÇ SİLAHŞÖRLER

ORJİNAL ADI Young Guns
YÖNETMEN Christopher Cain
YAPIM/SÜRE 1988 ABD, 106 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 DD İng. ve 2.0 DD Türkçe
ŞİRKET As Sanat

80'LERİN NEREDEYSE BÜTÜN GENÇ yıldızlarını (bir tek Rob Lowe eksik sanki!) içine alan, gerçek bir vahşi batı efsanesi Billy The Kid'in gerçek hikayesinden üretilmiş bir film... 'MTV kuşağının western'i böyle olur dedirten film, toprak kavgalarının gırla yaşandığı Santa Fe bölgesinde sokaklarda sürten aç serserilere ev ve iş ortamı sağlayan iyi bir toprak sahibinin hasmı tarafından öldürülmesinin ardından içlerinde Billy'nin de olduğu çocuklarının intikam yemini etmeleriyle gelişiyor. Giderek büyük ve kanlı bir çatışmaya doğru ilerleyen Billy The Kid ve çetesini oynayan kadro Emilio Estevez, Kiefer Sutherland, Lou Diomand Philips, Charlie Sheen ve Dermot Mulroney'den oluşuyor. Kısa bir rolü de olsa Terence Stamp'i de çocukları kollayan iyi adam rolünde izlerken, kötü adam konkenjanında Jack Palance ve "Lost"taki Locke rolüyle 50'sinden sonra ünlü olan Terry O'Quinn var.

Oldukça stilize çekilen, zaman zaman eksik kareye ve 'slow motion'a başvuran çekim teknikleriyle dönemin genç izleyicisini hayli eğlendiren bir film. Renksiz hikayesinde oldukça enteresan virajlar da alan film western'e düşkün yönetmenine uğursuz gelmişti.

Burak Göral

👍 Sonundaki çatışma sahnesi Peckinpah'ın "Vahşi Belde"sine (The Wild Bunch) öykünüyor adeta.

👍 Karakterlerin neredeyse hepsi oldukça yüzeysel. Herkes bütün duygularını yüzlerinde aynen taşıyacaklar!

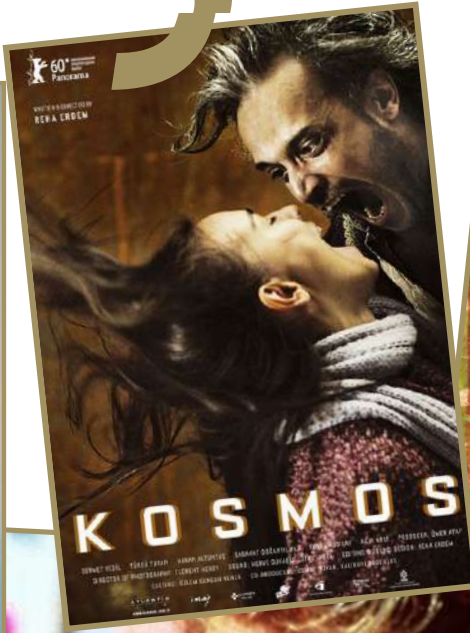

1 - 29. Uluslararası İstanbul Film Festivali

Türkiye'nin 'en dolu' festivali Uluslararası İstanbul Film Festivali'nin 29. programı açıklandı. Her zamanki gibi bizleri karanlık salonlara hapsedecek değerli filmlere ev sahipliği yapacak festivalimiz. Sorun değil! Ama bu yıl Emek sinemasının olmaması içimizi burkuyor biraz. Beyoğlu'nun 'sinemasızlaştırılması'nın en büyük adımı belki de bu. Bu durum nereye kadar gidecek bakalım!

2 - A Nightmare On Elm Street

Wes Craven yarattı, birçok devam filmi çekildi ve Freddy Krueger'i korku sinemasının ikonları haline getirdi bu efsane. Samuel Bayer yönetiminde 'yeni nesil' "A Nightmare On Elm Street" başlıyor şimdi de. Ve artık Robert Englund yok, yerini Jackie Earle Haley alıyor. Hayırdır!

3 - Corey Haim

Amerikalı aktör Corey Haim'i meraklısı hemen "Kayıp Çocuklar"ın (The Lost Boys) vampir avcısı veledi olarak hatırlar. Çoğu çocuk aktör gibi o da yetişkinlikte bocalamış, kendini ufak tefek rollerin dışında var edememiş, uyuşturucu batağında çaresiz kalmıştı. Ne yazık ki 10 Mart'ta 38 yaşında hayata veda etti. Kankası ve adaşı Corey Feldman'ı yalnız bıraktı.

4 - Turhan Selçuk

Karikatür dünyamızın zirvelerinden biri daha hayata veda etti. "Abdülcanbaz"ı yaratmasıyla bile başlı başına olağanüstü bir işin altına imzasını koyan Turhan Selçuk aramızdan ayrıldı. Cumhuriyet

gazetesindeki 'sert' karikatürleriyle insanı 'kendine getiren' Selçuk, bundan böyle ölümsüz eserleriyle anılacak, gelecek nesillerin ufkunu açacak her daim.

5 - Kosmos

Ne zaman gösterime gireceği konusunda herkesin birbirini soru yağmuruna tuttuğu, bir aralar hiçbir zaman ticari gösterime sokulmayacağı yönünde dedikodular dolaşan, Antalya'nın 'sürpriz' galibi Reha Erdem'in son harikası "Kosmos", açıklanana göre 16 Nisan'da salonlardaki yerini alacak. Görmeden inanmayız ama şimdilik bu bilgiye itibar etmekten başka yapacak bir şey yok!

"SİNEMACILIK VE FİLMCİLİK YARARINA BAĞIMSIZ İLETİŞİM PLATFORMU"

sadibey.com

“ Seyirciye zevk verin. Tıpkı karanlık bir kabustan uyandıklarında duyduklarına benzer bir zevk! ”

Alfred Hitchcock